

Symposium Forum TBS
donderdag 3 november 2011
13.00 -16.30 uur

TBS: de moeite waard!

Onderwerp van dit symposium is de actuele situatie van de TBS. TBS ligt al jaren onder het maatschappelijke vergrootglas en lijdt onder de gevolgen van incidenten en de focus op kortetermijnveiligheid. Het stelsel en het publieke gesprek erover lopen vast. Hoe kunnen we het systeem weer vlot trekken? Want “zonder TBS heeft Nederland levenslang”. Dat is ook het uitgangspunt van Forum TBS.

Programma

13.00

Zaal open. Koffie en thee beschikbaar.

13.30

Opening en inleiding door mr. Yvo van Kuijck, vice-president van het gerechtshof in Arnhem en voorzitter van de Stichting Forum TBS.

Waarover maakt Forum TBS zich druk? – De gevolgen van een verkrampt systeem.

13.45

Voordracht van Prof.mr. C. Kelk, voormalig hoogleraar straf(proces)recht en penitentiair recht Universiteit Utrecht

“Wat is er gebeurd met de aanbevelingen van het onderzoeksrapport van de tijdelijke parlementaire commissie Visser?”

Wat mogen we de komende jaren verwachten: nóg meer het accent op beveiliging, of keert de wal het schip?

14.05

Voordracht van prof. dr. J.W Fokkens, procureur-generaal bij de Hoge Raad en hoogleraar strafrecht aan de Vrije Universiteit.

Hoe verhouden zich vergelding, veiligheid en behandeling in de TBS. De discrepantie tussen de (geest van) de wet en de sterk toegenomen behoefte aan bestraffing van, ook psychisch gestoorde, delinquenten. – Hoe ziet deze deskundige bij uitstek de TBS evolueren en wat is er te doen om een TBS-praktijk te bevorderen en te ondersteunen, conform de bedoeling van de Nederlandse wetgever?

14.25

Voordracht van mr. N.A. Heidanus, advocaat. Onder zijn cliënten telt hij veel TBS-gestelden of verdachten voor wie die maatregel dreigt. Heidanus neemt regelmatig met overtuiging deel aan het publieke gesprek over de TBS in de media.

Hoe zien de gevolgen eruit in de praktijk, sinds de “TBS op slot” is geraakt. Wie zijn in de praktijk de betrokken partijen en hoe verhouden zij zich tot elkaar in de huidige situatie. Wat is de onderliggende dynamiek? Met welke krachten hebben we te maken? Welke kernproblemen vragen het eerst om een oplossing? Wat helpt in de praktijk in de richting van die oplossing?

14.45 PAUZE

15.15

Inleiding op het debat door dr. Onno Maathuis, positioneerder.

Welke aspecten zitten er aan de weinig rooskleurige beeldvorming van de TBS in de publieke opinie en de media? In hoeverre lopen werkelijkheid en beeldvorming uit elkaar? Zijn er mogelijkheden om tot een perspectiefwisseling te komen waardoor de effectiviteit en bijdrage van TBS aan de samenleving beter uit de verf komen?

15.30 Lagerhuis-DEBAT

De gedachtewisseling vindt plaats in de vorm van een geleide discussie tussen inleiders, deskundigen uit het veld en symposiumdeelnemers. Forum TBS hoopt op bruikbare ideeën en praktische suggesties in haar streven naar verbetering van de maatschappelijke positie van TBS.

16.15 Samenvatting discussie door Onno Maathuis

16.30 Afsluiting. Drankje, hapje.

Over TBS

Het laatste decennium heeft de TBS in Nederland twee tegengestelde bewegingen laten zien: enerzijds is er aanzienlijk veel ontwikkeld en verbeterd, onder andere door productief wetenschappelijk onderzoek en verbinding daarvan met de praktijk; anderzijds is de TBS maatschappelijk en politiek steeds meer onder vuur komen te liggen; dat leidde tot een opeenstapeling van overheidsmaatregelen die het TBS-stelsel zelf dreigen te verlammen.

Zakelijk gezien is er geen twijfel over nut en noodzaak van een TBS-stelsel. Dat laten de recidive-cijfers zien na behandeling van deze categorie psychisch gestoorde delinquenten. Dat is ook bevestigd in 2006 in het parlementaire onderzoek door de Tweede Kamer. Gestoorde, zieke delinquenten, bij wie zonder behandeling een grote kans op herhaling bestaat, zijn er nu eenmaal en vormen een blijvende opgave voor de samenleving. Simpele oplossingen ervoor bestaan enkel in de ogen van ‘de beste stuurder aan de wal’: ‘dit soort mensen voor alle zekerheid nooit meer vrijlaten, levenslang dus. Maar dat betekent ook levenslange detentie en daarbij behorende kosten. En levenslange schuld aan het opsluiten van patiënten, die - wettelijk en moreel – op behandeling zijn aangewezen.

Het TBS-stelsel heeft een effectief en humaan antwoord op dit blijvende probleem, niet enkel in theorie, ook in een praktijk van decennia. Uit die praktijk blijkt dat maatschappelijke veiligheid en een menselijke behandeling van TBS-gestelden niet per se elkaars tegengestelden hoeven te zijn. Feitelijk integendeel, als we nogmaals mogen verwijzen naar de recidive-cijfers. Desalniettemin blijft de tendens zichtbaar naar een overheersend accent op veiligheid, terwijl de verhouding met behandeling en rechtspositie volkomen uit balans raakt.

Misschien zit de angel van de huidige knelsituatie in het volgende misverstand. TBS heeft weliswaar een effectief antwoord op het probleem van de psychisch gestoorde delinquenten, maar dat antwoord is in de praktijk niet zonder risico's. TBS-gestelden kunnen tijdens hun geleidelijke terugkeer naar de maatschappij recidiveren. De huidige maatschappij lijkt om garanties te vragen dat dit niet – nooit meer – voorkomt. De effectiviteit van het systeem vraagt echter om acceptatie van die risico's. Zoals de meeste operaties op andere terreinen van de zorg.

Over Forum TBS

Zorg over het vastlopen van het TBS-systeem bestaat al meerdere jaren onder deskundigen en betrokkenen: 'TBS op slot' was sinds 2008 het thema van enkele symposia. Duidelijke symptomen als de afname van het aantal verloven en het oplopen van de behandelduur leidden ertoe dat steeds minder TBS werd opgelegd: tussen 2005 en 2010 halveerde het aantal.

Op 17 januari 2011 werd de Stichting Forum TBS opgericht, een initiatief van rechters, behandelaars, advocaten, officieren en mensen die persoonlijk bij TBS betrokken raakten. Hun doel: nuance brengen in het debat over de TBS. Doel is niet het in stand houden van het stelsel op zich, maar wel de principes waarop de wetgeving gebaseerd is overeind houden; het evenwicht herstellen dat er moet zijn tussen beveiliging, behandeling en de rechtspositie van de TBS-gestelde. Zo kan een effectieve behandeling blijven bestaan voor delinquente patiënten die daarop aangewezen zijn. En zo wordt voorkomen dat zij onbehandeld terugkeren in de maatschappij met een grotere kans op herhaling.

Centraal staat de overtuiging dat een veiliger samenleving gebaat is bij niet enkel vergelding, maar een menselijke behandeling van zieke delinquenten. 'Voor een veilige én menselijke samenleving' luidt het adagium op het logo. Forum TBS is een particulier initiatief; haar leden spreken op persoonlijke titel en leveren zo een eigen bijdrage aan de broodnodige informatie over TBS. Naast wat de overheid en tbs-klinieken zelf ondernemen op dit terrein.

Nederland kan, als het gaat om de behandeling van psychisch gestoorde delinquenten, een unieke maatregel als TBS niet missen. Die overtuiging leeft niet alleen binnen Forum TBS maar deze is ook te horen in de vaker klinkende kritiek: zo iemand mag je niet onbehandeld terug laten keren in de samenleving. Dit perspectief wil Forum TBS graag uitdragen door aandacht te vragen voor realistische informatie over de ontwikkelingen binnen TBS. En door zich te mengen in het publieke debat over TBS en aanverwante onderwerpen.

Forum TBS is te bereiken via info@forumtbs.nl.

Plaats, tijd en deelname

Het symposium vindt plaats in het Spinozagebouw, zaal SP 3 (Montessorilaan, universiteitscampus te Nijmegen).

Bereikbaarheid campus

Voor automobilisten staat vanaf alle invalswegen in Nijmegen de universiteit aangegeven op ANWB-wegwijzers. Parkeren op parkeerterrein P6, tussen het Spinozagebouw en de Aula (betaald parkeren).

Openbaar vervoer: buslijn 10 rijdt direct en zeer frequent van het Centraal Station naar campus Heyendaal. Halte: *Bestuursgebouw/Aula, Spinozagebouw en Montessorilaan*. Ook de buslijnen 3, 4, 6 en 83 doen die halte aan.

Meer informatie over bereikbaarheid van de campus: <http://www.ru.nl/contact/bereikbaarheid/>

Opgave van deelname bij:

Anouk Kerkhof
Radboud Universiteit Nijmegen
Postbus 9049, 6500 KK Nijmegen
T: 024-3611160

bij voorkeur via e-mail

E: forumtbs@jur.ru.nl

Kosten

Voor uw deelname verzoeken wij u ter bestrijding van de kosten van het symposium minimaal € 25 te willen overmaken op rekening 6013836 t.n.v. Stichting Forum TBS te Apeldoorn.

Door het storten van meer dan € 25 steunt u de stichting met een donatie. De stichting heeft een ANBI status, uw donatie is voor de belasting aftrekbaar.

Van Forum TBS maken deel uit:

Bestuur:

Mr. Yvo van Kuijk, vice-president gerechtshof Arnhem, voorzitter, mr. Inge Kruit, stafjurist FPC De Rooyse Wissel, secretaris, drs. Jos Poelmann, voormalig bestuurder Pompestichting, penningmeester, mr.dr. Jan Niemantsverdriet, voormalig staflid Van der Hoeven Stichting, secretariaat.

Kerngroep:

Piet Aquarius, voormalig communicatiemedewerker Pompestichting, drs. Jos van Emmerik, voormalig onderzoeker TBS, mr. Niek Heidanus, advocaat, dr. Onno Maathuis, positioneerder, mr. Miriam van der Mark, advocaat-generaal ressortsparket Arnhem/Leeuwarden, prof.mr. Paul Mevis, hoogleraar strafrecht en strafprocesrecht Erasmus Universiteit, prof.dr. Dick Raes, emeritus hoogleraar forensische psychiatrie Vrije Universiteit Amsterdam en Rijksuniversiteit Groningen, drs. Carolien Roodvoets, psychotherapeute, drs. Victor Verstappen, voormalig internist, dr. Sanne Verwaaijen, lid Raad van Bestuur FPC De Rooyse Wissel, dr. Jaap van Vliet, beleidsadviseur en onderzoeker, mr.drs. Michiel van der Wolf, docent en onderzoeker Erasmus Universiteit.